

Utlåtande 2011:96 RVI (Dnr 303-2806/2010)

Fritt dricksvatten i Stockholms offentliga rum

Motion (2010:41) av Tomas Rudin (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2010:41) av Tomas Rudin (S) om ”Fritt dricksvatten i Stockholms offentliga rum” anses besvarad i enlighet med vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

Motionären konstaterar i en motion (2010:41) att Stockholm har tillgång till en av världens viktigaste resurser, nämligen vatten. Stockholmare har dessutom möjlighet att njuta av ett gott och hälsosamt dricksvatten. Stadens vattenledningsystem håller hög kvalitet och ger stabil tillgång till rent vatten över hela staden.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att en plan tas fram för lämpliga platser att placera dricksfontäner för fritt dricksvatten i stadens offentliga rum och att en konstnärsävling utlyses för gestaltning av Stockholms stads fria dricksvatten i offentlig miljö.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdels-

nämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd och Stockholm Vatten AB. Älvsjö stadsdelsnämnd har valt att avstå från att yttra sig över remissen.

Stadsledningskontoret konstaterar att det i sig inte torde föreligga några hinder att installera dricksvattenfontäner på publika platser i staden. Stadsledningskontorets allmänna synpunkt är att sådana bör utformas så att hygien säkerställs och skadegörelse minimeras. Stadsledningskontoret kan dock inte se att det är någon särskild nämnds centrala uppgift att tillhandahålla kommunala dricksvattenstationer.

Kulturnämnden anser att om det inte föreligger några tekniska, stadsmiljömässiga eller ekonomiska hinder så kan naturligtvis också kulturförvaltningen via avdelningen Stockholm konst ingå i en jury och tillsammans med representanter från övriga berörda förvaltningar/bolag och extern expertis säkerställa den konstnärliga kvalitén vid en tänkt tävling om nya dricksvattenfontäner i staden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar att det inte ingår i stadens kärnverksamhet att investera och ansvara för dricksvattenfontäner. Erfarenheterna från förr vittnar också om svåra problem med skadegörelse och nedskräpning i form av fimpar, snus och skräp etc, vilket också medförde hygieniska risker.

Stadsbyggnadsnämnden instämmer i att dricksvattenfontäner kan vara ett trevligt inslag i stadsmiljön och att staden kan vara stolt över sitt goda och rena dricksvatten. Dricksvattenfontäner är dock svåra och kostsamma att driva och underhålla. Med hänsyn till detta är stadsbyggnadsnämndens slutsats att inte föreslå en återgång till mera frekvent utplacerade dricksvattenfontäner.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd nämner att det tidigare har funnits dricksvattenfontäner i stadsdelen. Bakgrunden till avvecklingen är att dricksfontänerna inte använts till vad de är avsedda för och att de har demolerats.

Skärholmens stadsdelsnämnd konstaterar att dricksvattenfontäner har testats tidigare och tagits bort p.g.a. de höga drifts- och underhållskostnaderna samt skadegörelse och nedsmutsning. Resultatet av fontänerna som en symbol för Stockholms fina dricksvatten blir därför kontraproduktiv.

Stockholm Vatten AB betraktar installation av föreslagna dricksfontäner på samma sätt som en anslutning av vilken annan anläggning som helst och kommer därför att handlägga dem som sådana.

Mina synpunkter

Jag håller med motionären om att Stockholms rena och goda dricksvatten är en resurs som vi ska vara glada och stolta över. Jag anser dock att det inte bör ingå i Stockholms stads kärnverksamhet att tillhandahålla detta dricksvatten genom dricksvattenfontäner. De dricksvattenfontäner som förut fanns i bruk i staden var hårt ansatta av skadegörelse samt nedskräpning i form av fimpar, snus och skräp etc, vilket också medförde hygieniska risker. Detta var också anledningen till att merparten av dessa dricksfontäner avskaffades.

Frågan om ett återinförande av dricksvattenfontäner har även väckts tidigare, bland annat genom en motion från 2007. I remissvaret till den motionen (se Utl 2008:46; dnr 315-1172/2007) uppskattade trafik- och renhållningsnämnden att den genomsnittliga investeringskostnaden skulle uppgå till cirka 50 000 - 100 000 kronor per anläggning. Med beaktande om motionärens önskan att dricksvattenfontänerna därtill ska uppföras som konstverk, finns det skäl att anta att investeringskostnaden skulle vara större än så. När det gäller driftkostnaden så är det svårt att uppskatta exakt vad priset skulle komma att uppgå till. Då vatten numera också är klassat som livsmedel skulle det krävas, med all rätt, att en god standard upprätthålls via kontinuerlig tillsyn.

Svårigheten att hålla dessa dricksvattenfontäner vid en god livsmedelsstandard samt de ökade kostnader som detta skulle innebära i form av investering och drift, anser jag är en onödigt kostnad för staden att ta på sig. Vi måste vara ansvarfulla i vår hantering av de skattemedel som Stockholms innevånare anförtrot oss med.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2010:41) av Tomas Rudin (S) om ”Fritt dricksvatten i Stockholms offentliga rum”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Karin Wanngård*, *Roger Mogert* och *Tomas Rudin* (alla S) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Bifall motionen i sin helhet.

2. Därutöver anföra.

Motionen föreslår att staden ska uppföra dricksvattenfontäner i Stockholm offentliga rum samt att de ska gestaltas med hjälp av en konstnärsävling. Förslaget skulle få flera positiva konsekvenser varav de avgörande måste sägas vara:

- Dricksvatten på flaska köpt i butik är en miljöbov då vattnet transporteras långa vägar och dessutom medför miljökostnader i form av tillverkningen av flaskor. Genom att placera ut dricksvattenfontäner skapas incitament för stockholmare och besökande att välja bort vatten på flaska för ett betydligt mer miljövänligt alternativ
- Dricksvattenfontäner tillför sociala värden till Stockholms offentliga rum. Det är positivt för alla stockholmare som vistas i vår stad samtidigt som det förstärker de värden som redan idag gör Stockholm till en attraktiv sommarstad för turister.
- Genom att låta konstnärer och designers tävla om utformandet av fontänerna skapas både kreativitet och kulturvärden. Varför inte låta Stockholms offentliga rum bli platser där modern konst och design kan mötas?

Med bakgrund av detta bör staden påbörja ett arbete med att uppföra dricksfontäner i Stockholm på det sätt som motionen föreskriver.

Reservation anfördes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Bifalla motionen
2. Anföra följande

FN's generalförsamling har nyligen slagit fast att rent vatten är en mänsklig rättighet. Miljöpartiet instämmer i detta och tycker att dricksfontäner på Stockholms torg och gator kan bli en symbol för denna rättighet. Dricksvattenfontäner är en god service för dem som rör sig i staden och har en energibesparande potential då man reducerar produktion och transporter av buteljerat vatten. Dessutom kan dricksvattenfontäner bli en del av en bättre infrastruktur där vi pg.a. klimatförändringarna behöver förbereda oss för varmare somrar då behovet av dricksvatten kan komma att öka. Mer kärnverksamhet än så kan väl en kommun knappast ägna sig åt. Dricksvattenfontänerna bör utformas så att hygien kan säkerställas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2010:41) av Tomas Rudin (S) om ”Fritt dricksvatten i Stockholms offentliga rum” anses besvarad i enlighet med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 11 maj 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Per Ankersjö

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Wanngård, Olle Burell och Maria Östberg Svanelind* (alla S) och *Ann-Margarethe Livh* (V) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Per Bolund* och *Sara Pettigrew* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Motionären konstaterar i en motion (2010:41) att Stockholm har tillgång till en av världens viktigaste resurser, nämligen vatten. Stockholmarna har dessutom möjlighet att njuta av ett gott och hälsosamt dricksvatten. Stadens vattenledningssystem håller hög kvalitet och ger stabil tillgång till rent vatten över hela staden.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att en plan tas fram för lämpliga platser att placera dricksfontäner för fritt dricksvatten i stadens offentliga rum och att en konstnärsävling utlyses för gestaltning av Stockholms stads fria dricksvatten i offentlig miljö.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd och Stockholm Vatten AB. Älvsjö stadsdelsnämnd har valt att avstå från att yttra sig över remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att det i sig inte torde föreligga några hinder att installera dricksvattenfontäner på publika platser staden. Stadsledningskontorets allmänna synpunkt är att sådana bör utformas så att hygien säkerställs och skadegörelse minimeras.

En liknande motion behandlades av kommunfullmäktige 2007. Av utlåtandet framgick att investeringskostnaden uppgick till mellan 50 000 och 100 000 kronor per fontän.

Driftskostnaden kan kanske uppgå till mellan 20 000 och 30 000 kronor årligen.

Stadsledningskontoret konstaterar att det är beställaren som står för investerings- och driftskostnader. Till investeringskostnader räknas projektering, schakt, rörläggning och montering av tappställen eller dricksfontäner.

Brukningsavgiften regleras genom Stockholm Vattens taxa där va-abonnemang innefattar en grundavgift och en fast avgift för det vatten som förbrukats.

Det är inte Stockholm Vatten AB:s uppgift att driva dricksvattenfontäner. En beställare måste vara villig att åta sig investerings- samt drift- och underhållskostnader inom budget.

Stadsledningskontoret kan inte se att det är någon särskild nämnds centrala uppgift att tillhandahålla kommunala dricksvattenstationer.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 mars 2011 att som svar på remissen överlämna och återropa kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordförande Ann Mari Engel (V), Anna Greta Leijon m.fl. (S) samt Mats Berglund (MP), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse

Kulturförvaltningen instämmer i motionsställaren Tomas Rudins åsikt att det är vattnet som gör Stockholm till en unik stad och att tillgången till ett fritt vatten är en demokratisk fråga och därtill rättighet. På Stockholm konst, den avdelning som hand har all ny offentlig konstgestaltning i staden, sluter vi så ögonen och minns barndomens dricksvattenfontäner som både var kul att leka med och dricka ur. Samtidigt minns vi att dessa fontäner ofta var fyllda med allehanda jox, såsom snus, fimpar och gammalt snytpapper. När vi tillsist öppnar våra slutna ögon funderar vi också ett ögonblick på om det var dessa lämningar av urban kultur som ledde till att dricksvattenfontänerna försvann ur gatubilden. Nåväl: tekniken är naturligtvis inte längre på 1900-talsnivå och Stockholm Vatten kan troligtvis säkerställa driften för medborgarnas fromma. Om det inte föreligger några tekniska, stadsmiljömässiga eller ekonomiska hinder så kan naturligtvis också kulturförvaltningen via avdelningen Stockholm konst ingå i en jury och tillsammans med representanter från övriga berörda förvaltningar/bolag och extern expertis säkerställa den konstnärliga kvalitén vid en tänkt tävling om nya dricksvattenfontäner i staden. Det är förvisso också kulturförvaltningens åsikt att just en konstnärlig gestaltning kan lyfta det mesta, men i detta fall vill vi också signalera att funktion och en nedtonad ”intelligent” och enhetlig designad form kanske ändå är det bästa receptet om ett antal nya dricksvattenfontäner skall fungera och anpassas i vårt känsliga stadsrum. Noterbart är också att Stockholm konst verksamhet helt bygger på enprocentsregeln och att Stockholm konst därmed i dagsläget saknar en egen budget för framtagande av nödvändigt tävlingsprogram och framtida vattenpost(er).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 mars 2011 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker motionen, samt anför därutöver följande:

Stockholm är vida känt för sitt goda dricksvatten. Det är en resurs som vi som stockholmare ska vara glada och stolta över. Mot bakgrund av det är motionärens förslag och intentioner förståeliga. Frågan om offentliga dricksvattenfontäner är emellertid ingalunda ny. Staden hade för en tid sedan sådana dricksvattenfontäner. Erfarenheterna från den tiden vittnar om svåra problem med skadegörelse och nedskräpning i form av fimpar, snus och skräp etc, vilket också medförde hygieniska risker. På grund av detta avskaffades merparten av dessa dricksvattensfontäner.

Frågan om ett återinförande av dricksvattensfontäner har även väckts tidigare, bland annat genom en motion från 2007. I remissvaret till den motionen (se Utl 2008:46; dnr 315-1172/2007) uppskattade trafik- och renhållningsnämnden att den genomsnittliga investeringskostnaden skulle uppgå till cirka 50 000 - 100 000 kronor per anläggning. Med beaktande av förevarande motionärs önskan att dricksvattenfontänerna därtill ska uppföras som konstverk i syfte att smycka staden, finns det skäl att anta att investeringskostnaden kommer att vara större än så. Trafik- och renhållningsnämnden framhöll också att drifts- och underhållskostnaderna för dricksvattensfontäner är väldigt osäkra. Mot bakgrund av detta avlogs motionen. Föredragande borgarrådet konstaterade då även att det inte ingår i stadens kärnverksamhet att investera och ansvara för dricksvattensfontäner, en uppfattning som delades av såväl trafik- och renhållningsnämnden som stadsledningskontoret, och sedermera också av Kommunfullmäktige. De argument mot ett införande av dricksvattenfontäner som framkom vid behandlingen av 2007 års motion är i allra högsta grad relevanta även idag. Detta gäller inte minst svårigheterna att freda dricksvattnet från skadegörelse som leder till sanitära olägenheter, vars konsekvenser staden enligt motionärens förslag skulle stå ansvarig för. Mot bakgrund av detta innebär förslaget också, utöver den tämligen höga investeringskostnaden, svårligen överblickbara kostnader för drift och underhåll.

Reservation anfördes av Per Bolund m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Mikael Magnusson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Per Bolund m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Stellan Hamrin (V), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen har inget i princip att invända mot förslaget om att dricksvattenfontäner ska placeras i stadens offentliga rum.

Med gällande lagstiftningskrav som bakgrund vill förvaltningen betona att det är viktigt att det är tydligt klargjort vem som ansvarar för fontänerna, dvs. vem som tillhandahåller vattnet och därmed ansvarar för fontänernas funktion och hygieniska status och för att vattnet uppfyller lagstiftningens krav på dricksvattenkvalitet.

Den som tillhandahåller dricksvattnet bör upprätta nödvändiga rutiner för tillsyn, underhåll och eventuell provtagning för att säkerställa vattenkvaliteten. Till exempel kan konstruktionen av och flödet i fontänerna vara avgörande för om provtagning bedöms nödvändig eller inte. När det gäller hur frekvent tillsyn av fontänerna behöver vara kan det vara lämpligt att initialt genomföra täta kontroller. Erfarenheten från dessa kontroller får sedan ligga till grund för eventuella ändringar i rutinerna.

Yttrande från handikapprådet

Förvaltningen har inhämtat synpunkter från handikapprådet vid fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Rådet har i yttrande den 17 februari 2011 framfört följande:

- * Vi är tacksamma för att den frågan kommer upp.
- *Vi ställer oss bakom motionären men vill dock framhålla vissa iakttagelser.
- *Att funktionshindrade kan utnyttja vattentillgången.
- *Att inte några trappor kan hindra åtkomsten för rullstolsburna.
- *Att inte knappar /spakar kan hanteras utan hjälp av ledsagare mm.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2011 att som svar på remissen överlämna och åberopa stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Tomas Rudin m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Maria Hannäs (V), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret instämmer i att dricksvattenfontäner kan vara ett trevligt inslag i stadsmiljön och att staden kan vara stolt över sitt goda och rena dricksvatten. Tidigare har Stockholm haft ganska många dricksvattenfontäner på olika ställen i staden. Enligt trafikkontoret har de emellertid utsatts för stor och återkommande förstörelse.

Därför har i princip stadens alla dricksvattenfontäner tagits bort. De är svåra och kostsamma att driva och underhålla. Det krävs också resurser för kontinuerlig tillsyn och rengöring för att klara hygieniska krav. Med hänsyn till detta är stadsbyggnadskontorets slutsats att inte föreslå en återgång till mera frekvent utplacerade dricksvattenfontäner. Eventuellt kan någon enstaka ny dricksvattensfontän placeras i särskilt lämpligt sammanhang. Utformningen får i så fall anpassas efter omständigheterna i det enskilda fallet.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2011 att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Jakob Dencker m.fl. (MP), vice ordförande Mia Pääreni m.fl. (S) och ledamoten Gunilla Bhur m.fl. (V), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Inom Rinkeby- Kista stadsdelsnämndsområde har funnits fungerande dricksfontäner. Dessa, bland annat Malaxgatan i Kista industriområde, Gläntan i Kista och Akalla by, avvecklades sannolikt redan under 1980-talet. Eftersom detta var före stadsdelsnämndsreformen har stadsdelsförvaltningen inte haft något ansvar för dessa. Dricksfontänen i Akalla by har helt monterats ned medan fontänerna på Malaxgatan och i Gläntan finns kvar och konstruktionen har målats grön. Det finns således ingen dricksfontän i stadsdelsnämndsområdet som fungerar att dricka vatten ur. Bakgrunden till avvecklingen är att dricksfontänerna inte använts till vad de är avsedda för och att de har demolerats. Allt eftersom detta skett har fontänerna stängts av och också vissa fall monterats ned. Skadegörelse, olyckor där bland annat tänder skadas och hygienaspekter är andra problem med dricksfontäner.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2011 följande

Skärholmens stadsdelsnämnd avstyrker motionen, samt anför därutöver följande:

Vi uppskattar förslag som gagnar medborgarnas trivsel. Motionären föreslår installationer av fritt vatten i staden. Drickvattenfontäner har dock testats tidigare och tagits bort p.g.a. av de höga drifts- och underhållskostnader samt skadegörelse och nedsmutsning. Resultatet av fontänerna som en symbol för Stockholms fina dricksvatten blir därför kontraproduktiv.

Vi hänvisar även till remissvaret till en tidigare motion från 2007 (se Utl 2008:46; dnr 315-1172/2007) där trafik- och renhållningsnämnden uppskattade den genomsnittliga investeringskostnaden till cirka 50 000 - 100 000 kronor per enhet. Till detta kommer även kostnader för drift och underhåll och hygienaspekter som är osäkra siffror men som kan springa iväg beroende på en mängd faktorer. Motionen avslogs och det konstaterades även att detta inte ingår i stadens kärnverksamhet.

Alliansen i Skärholmens stadsdelsnämnd förslag till beslut är att föreslå Kommunstyrelsen att avslå denna motion mot bakgrund av detta.

Reservation anfördes av Robert Lagergren m.fl. (S), Rudy Espinoza (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Robert Lagergren (S), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Tidigare fanns det dricksfontäner på offentliga platser men på grund av skadegörelse, dåligt underhåll och hygienaspekter så har de successivt tagits bort. Förvaltningen anser att förslaget är bra om man hittar konstruktioner där skadegörelsen minimeras och hygienaspekterna tillgodoses. Med fördel bör dessa dricksfontäner uppföras på torgen där ett stort antal människor är i rörelse. På flera torg finns det torghandel som gör att det redan finns vatten framdraget och likaså vid dammar och fontäner.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB:s tjänsteutlåtande daterat den 16 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten betraktar installation av föreslagna dricksfontäner på samma sätt som en anslutning av vilken annan anläggning som helst och kommer därför att handlägga dem som sådana. Vid sådana här arbeten utför Stockholm Vatten endast inkopplingen av anläggningen till bolagets ledningar. Genom beställarens försorg utförs projektering, schakt, rörläggning och montering av tappställen eller dricksfontäner. Beställaren betalar för allt arbete och material inklusive Stockholm Vattens kostnader.

Den årliga bruksavgiften finns reglerad i Stockholm Vattens taxa. Stockholm Vatten utför inte projekteringen, med undantag av anslutningens utförande, av anläggningar som inte ingår i bolagets ledningsnät. Beställaren får anlita en konsultfirma för detta uppdrag, Stockholm Vatten deltar däremot som en remissinstans när det gäller att hitta lämpliga platser för vattenanslutning. Schaktarbete, rörläggning och övriga arbeten med installationen utförs av en av beställaren utsedd entreprenör. Stockholm vatten svarar för anslutningen av anläggningen till bolagets ledningsnät. Förbindelsepunkten (ansvarsgränsen) bestäms av ABVA (bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen) och är i dessa fall belägen vid Stockholm Vattens distributionsledning. Det innebär att när anläggningen tagits i bruk åligger driftansvaret för anläggningen beställaren. Uppgifter om kostnader och taxor finns i den av Kommunfullmäktige beslutade taxan för vatten och avlopp i Stockholm. Någon särskild anslutningsavgift utgår inte för denna typ av anläggningar som det exempelvis gör för bostadsbebyggelse. Stockholm Vatten kommer däremot att debitera beställaren för sina kostnader enligt självkostnadsprincipen. Den årliga avgiften för särskilda va-abonnemang innefattar en grundavgift och en fast avgift för det vatten som förbrukats.

RESERVATIONER M.M.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av vice ordförande Ann Mari Engel (V), Anna Greta Leijon m.fl. (S) samt Mats Berglund (MP) mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut enligt följande.

Att föreslå kommunfullmäktige att berörda nämnder och styrelser uppmanas utreda möjligheten att erbjuda fritt dricksvatten i stadens offentliga rum

samt att därutöver anföra följande:

Vattenfrågan framstår allt tydligare som en av de stora internationella utmaningarna. Mer än två tredjedelar av världens befolkning lever i områden där vatten är en bristvara. Så är det inte i Stockholm. I våra kranar och ledningar har vi vatten av mycket hög kvalitet. Och det råder ingen lokal brist på vatten. Trots det kan man i köpa buteljerat vatten från alla världens hörn i Stockholms livsmedelsbutiker. Konsumtionen av vatten på flaska mer än fördubblats i Sverige sedan 1990. Tillverkning, hantering och transporter av flaskvattnet motsvarar enligt SNF ett utsläpp på mer än 100 000 ton CO₂ årligen.

Stockholms stad bör inte stå passiv inför detta växande miljöhot, utan aktivt motverka den ökande försäljningen av flaskvatten. Motionären föreslår en utbyggd infrastruktur av dricksfontäner i Stockholm. Det kan vara en betydelsefull pusselbit i en sådan kampanj. Eventuella problem med fimpar i fontänerna bör kunna förebyggas genom god design. Kanske ska fontänerna huvudsakligen vara avsedda för påfyllning av medhävda kärl?

Eventuella kostnader för tävling, utformning och utbyggnad av systemet med fontäner bör inte belasta Stadens kulturbudget utan i första hand ligga på Stockholm Vatten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Per Bolund m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) mot beslutet till förmån för det egna förslaget att besluta enligt förvaltningens förslag.

Reservation anfördes av Mikael Magnusson m.fl. (S) mot beslut till förmån för det egna förslaget att föreslår att besluta enligt förvaltningens förslag att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande.

Ett av Stockholms främsta särmerken är vattnet. Staden är byggd på och omfluten av vatten. Vi har därtill möjlighet att njuta av ett gott och hälsosamt dricksvatten ur våra vattenledningssystem. Det som i många städer i världen är en bristvara, har vi rikligt av.

För att uppmärksamma dessa fantastiska tillgångar bör staden anlägga vackra och ändamålsenliga dricksvattenfontäner i våra offentliga rum – i parker, lekparker och knutpunkter där människor vistas. I en stad som blir allt mer privatiserad och kommersialiserad kan det fria dricksvattnet bli en symbol för en demokratisk stad - öppen för alla.

Särskilt uttalande gjordes av Per Bolund m.fl. (MP) enligt följande.

FN's generalförsamling har nyligen slagit fast att rent vatten är en mänsklig rättighet. Miljöpartiet instämmer i detta och tycker att dricksvattenfontäner på Stockholms torg och gator kan bli en symbol för denna rättighet. Dricksvattenfontäner är en god service för dem som rör sig i staden och har en energibesparande potential då man reducerar produktion och transporter av buteljerat vatten. Dessutom kan dricksvattenfontäner bli en del av en bättre infrastruktur där vi p.g.a. klimatförändringarna behöver förbereda oss för varmare somrar då behovet av dricksvatten kan komma att öka.

Särskilt uttalande gjordes av Stellan F Hamrin (V) enligt följande.

Motionen bör självfallet tillstyrkas. Inte minst eftersom kommunen ålägger Sthlm Vatten att gratis avhjälpa ekologiska problem i stadens småsjöar genom inpumpning av dricksvatten istället för att restaurera dessa sjöar på ett korrekt sätt, så att permanenta, felaktiga åtgärder inte behöver vidtas.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Tomas Rudin m.fl. (S) mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut enligt följande.

Att anta motionen, samt att därutöver anföras följande:

Motionen föreslår att Staden ska uppföra dricksvattenfontäner i Stockholm offentliga rum samt att de ska gestaltas med hjälp av en konstnärsävling. Förslaget skulle få flera positiva konsekvenser varav de avgörande måste sägas vara:

- Dricksvatten på flaska köpt i butik är en miljöbov då vattnet transporteras långa vägar och dessutom medför miljökostnader i form av tillverkningen av flaskor. Genom att placera ut dricksvattenfontäner skapas incitament

för stockholmare och besökande att välja bort vatten på flaska för ett betydligt mer miljövänligt alternativ

- Dricksvattenfontäner tillför sociala värden till Stockholms offentliga rum. Det är positivt för alla stockholmare som vistas i vår stad samtidigt som det förstärker de värden som redan idag gör Stockholm till en attraktiv sommarstad för turister.
- Genom att låta konstnärer och designers tävla om utformandet av fontänerna skapas både kreativitet och kulturvärden. Varför inte låta Stockholms offentliga rum bli platser där modern konst och design kan mötas?

Med bakgrund av detta bör Staden påbörja ett arbete med att uppföra dricksfontäner i Stockholm på det sätt som motionen föreskriver.

Reservation anfördes av Maria Hannäs (V) mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut att tillstyrka motionen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Jakob Dencker m.fl. (MP), vice ordförande Mia Päärni m.fl. (S) och ledamoten Gunilla Bhur m.fl. (V) mot beslutet med hänvisning till eget förslag enligt följande.

Att avslå förvaltningens förslag

Att stödja motionen

Att därutöver anför att det finns många skäl förutom att visa att Stockholm har gott och hälsosamt vatten och trevnaden att kunna få tag på gratis vatten överallt. Många köper vatten i flaskor och bär med sig vilket för med sig onödiga transporter av buteljerat vatten över landet. Barns och ungdomars hälsa undergrävs av ständigt läskdrickande. Fetma och diabetes ökar. Vatten som dryck borde få en renässans och fontäner borde finnas överallt där människor vistas, gärna vid bollplaner som saknar omklädningsrum.

Förvaltningen hänvisar till skadegörelse och olyckor med utslagna tänder förekommit hos stadsdelens dricksfontäner. Vi tror att det vore mycket möjligt att ta fram en ny modell för vattenfontäner med annan utformning som inte är lätta att förstöra eller skada sig på. Med ny teknik, nya material och snygg design borde man kunna undvika de problem som eventuellt har funnits.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Robert Lagergren m.fl. (S), Rudy Espinoza (V) med hänvisning till det egna förslaget att bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande gjordes av Robert Lagergren (S) enligt följande.

Vi instämmer i motionärens och förvaltningens förslag till tjänsteutlåtande men vill därutöver framhäva; att införandet av dricksfontäner inte bara uppmärksammar Stockholms goda och hälsosamma dricksvatten. Den fastställer även att vårt kranvatten håller minst lika god kvalité som buteljerat flaskvatten som finns att köpa för dyra pengar.

Stockholms stad tar likaledes ett lokalt och globalt miljöansvar genom att erbjuda alla fritt dricksvatten i de offentliga rummen. Staden ger då ett alternativ till konsumenterna att välja bort buteljerat flaskvatten som fraktats från fjärran länder och på så sätt bidrar staden till ett mer miljömedvetet samhälle.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2010:41

2010:41

Motion av Tomas Rudin (S) om fritt dricksvatten i Stockholms offentliga rum

Dnr 303-2806/2010

Stockholm har tillgång till en av världens viktigaste resurser, nämligen vatten. Vi har dessutom möjlighet att njuta av ett gott och hälsosamt dricksvatten. Vårt vattenledningssystem håller hög kvalitet och ger oss stabil tillgång till rent vatten över hela staden. Det är så självklart att det kommer rent vatten ur våra kranar att vi inte tänker på denna tillgång men i många andra städer är vattentillgång ett problem.

För att uppmärksamma denna fantastiska tillgång borde staden erbjuda medborgarna fritt vatten i dricksfontäner i stadens offentliga rum. Dricksfontäner kan placeras i lekparkar, torg och knutpunkter där många människor vistas.

Det fria dricksvattnet blir också en demokratisk symbol för en stad för alla. Det kan synas vara en liten symbol, men om vi anlägger ett barnperspektiv på frågan är rätten att släcka törsten ingen liten fråga i en stad som blir alltmer privatiserad. Caféter och restauranger börjar i allt större utsträckning ta betalt för kranvatten och offentliga toaletter är avgiftsbelagda.

Ett fritt dricksvatten gör dessutom de offentliga rummen trevligare. Vattnet skapar en samhörighet och öppnar upp för den medborgerliga rätten att vistas fritt i staden. En utflykt i parken blir enklare. Barnfamiljens bestyr blir färre. En boll eller en frisbee är allt som behövs för timmar av lek och rörelse, utan att det kostar något. Det offentliga rummet blir bättre för alla.

Dessa dricksfontäner bör utformas på ett vackert och robust sätt så att de prydder den offentliga miljön över tiden. De kan med fördel vara föremål för en bred konstnärlig utställning som staden utlyser.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag kommunfullmäktige besluta att

1. en plan tas fram för lämpliga platser att placera dricksfontäner för fritt dricksvatten i stadens offentliga rum
2. en konstnärsävling utlyses för gestaltning av Stockholm stads fria dricksvatten i offentlig miljö.

Stockholm den 13 december 2010

Tomas Rudin